

Κοινωνία & Πολιτισμός

Έργο Ελληνίδας γλύπτριας στην Πύλη του Βραδεμβούργου

Η Ακαδημία Καλών Τεχνών του Βερολίνου συμμετέχει στις εκδηλώσεις για την 20η επέτειο της Πτώσης του Τείχους με έργο της Ελληνίδας γλύπτριας Καλλιόπης Λεμού.

"Στο Σταυροδρόμι" της Καλλιόπης Λεμού στην Πύλη του Βραδεμβούργου

Η ογκώδης εγκατάσταση με τίτλο At Crossroads, "Στο σταυροδρόμι", έχει στηθεί ακριβώς μπροστά από την Πύλη του Βραδεμβούργου.

Θέμα του έργου, που αποτελεί μέρος μιας τριλογίας, είναι η λαθρομετανάστευση.

Οι τουρκικές ψαρόβαρκες *Uğur* - "Τύχη", *Umut* - "Ελπίδα", *Aşkim* - "Αγάπη μου", *Mavis* - "Θαλασσί" και *Buket* - "Μπουκέτο" που οι ιδιοκτήτες τους τις είχαν πουλήσει σε λαθρεμπόρους και αυτοί με τη σειρά τους τις χρησιμοποίησαν για τη μεταφορά λαθρομεταναστών στην Ελλάδα είναι ένα μέρος από την εγκατάσταση της Ελληνίδας γλύπτριας Καλλιόπης Λεμού.

Εννιά αυθεντικές τέτοιες βάρκες που τις είχαν κατασχέσει οι ελληνικές λιμενικές αρχές χρησιμοποίησε η γλύπτρια Καλλιόπη Λεμού για την εγκατάστασή της στο Βερολίνο, η οποία καλύπτει μία επιφάνεια 180 τ.μ. και έχει ένα ύψος 14 μέτρων. Τέσσερις από τις βάρκες είναι τοποθετημένες στο βάθρο της εγκατάστασης και σχηματίζουν έναν σταυρό, ένα σταυροδρόμι, που η Καλλιόπη Λεμού το συνδέει με το Βερολίνο, γιατί: «Το Βερολίνο το θεωρώ σαν την πρωτεύουσα του ίσως ισχυρότερου ευρωπαϊκού κράτους. Και το σταυροδρόμι συμβολίζει τις αποφάσεις που παίρνονται εδώ για την Ευρώπη. Τις πολιτικές αποφάσεις, αποφάσεις για τη μοίρα των λαθρομεταναστών, για την πολιτική με την οποία αντιμετωπίζουμε τους λαθρομετανάστες.»

Καλλιόπη Λεμού: «φθάνουν με την ψυχή στο στόμα: βρεγμένοι, πεινασμένοι»

Τόσο οι τέσσερις βάρκες στη βάση, όσο και οι άλλες πέντε που βρίσκονται η μία πάνω στην άλλη είναι ενταγμένες σε έναν γκρι σκελετό, έναν σκελετό που μοιάζει με φρούριο. Το ενδιαφέρον στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι οι βάρκες εξέχουν με τέτοιο τρόπο από τον σκελετό, ώστε δίνουν την εντύπωση ότι τον διαπερνούν, όπως 'διαπερνούν' κάθε χρόνο τα σύνορα ή το τείχος της Ευρώπης οι εκατοντάδες χιλιάδες λαθρομετανάστες.

Σε αυτόν τον σκελετό οι βάρκες είναι κρεμασμένες ανάποδα, δηλαδή η καρίνα τους είναι προς τα πάνω. Κάπως αφύσικα, σαν τις αφύσικες συνθήκες, στις οποίες αναγκάζονται να ζήσουν οι λαθρομετανάστες. Η Καλλιόπη Λεμού τους γνωρίζει καλά από την ιδιαίτερη της πατρίδα τη Χίο: «Έχω συναντήσει ομάδες από αυτούς τους ανθρώπους στους βράχους και στα νησιά της πατρίδας μου και έχω έρθει αντιμέτωπη μαζί τους. Έρχονται κυριολεκτικά με την ψυχή στο στόμα, βρεγμένοι, πεινασμένοι.»

Κάπως έτσι θα πρέπει να είχαν έρθει και οι παππούδες της το 1922 σαν πρόσφυγες από τη Σμύρνη. Και όπως ξέρεi από τις αφηγήσεις τους, η αντιμετώπισή τους τότε στην Ελλάδα δεν ήταν και η καλύτερη.

Αυτά τα βιώματα ώθησαν την Καλλιόπη Λεμού που ζει εδώ και 38 χρόνια στο Λονδίνο να ασχοληθεί με τους σύγχρονους πρόσφυγες. Η επαφή με την Ακαδημία Καλών Τεχνών του Βερολίνου ξεκίνησε πριν από δύο χρόνια με πρωτοβουλία της. Μετά την Ελευσίνα και την Κωνσταντινούπολη η γλύπτρια ήθελε να παρουσιάσει το τρίτο μέρος της τριλογίας της για τη λαθρομετανάστευση στη γερμανική πρωτεύουσα. Οι πρώτες δύο εκθέσεις με αυτή τη θεματική, "Πορθμεία" και "Κύκλιο ταξίδι", είχαν πραγματοποιηθεί η μία στην Ελευσίνα και

Η εγκατάσταση της Λεμού θα μείνει εκεί από τις 12 μέχρι τις 31 Οκτωβρίου

At Crossroads: Η Ακαδημία Καλών Τεχνών θέλει να κρατήσει το έργο για πάντα

Η πρόταση της Ελληνίδας γλύπτριας έπεισε το βερολινέζικο ίδρυμα – τόσο καλλιτεχνικά, όσο και πολιτικά. Διότι όπως υποστηρίζει ο υπεύθυνος του προγράμματος της Ακαδημίας, Γιохάνες Όντενταλ, δεν μπορείς είκοσι χρόνια μετά από την Πτώση του Τείχους του Βερολίνου και το τέλος του Ψυχρού Πόλεμου να επιλέξεις έργο που εστιάζει το ενδιαφέρον του μόνον σε άμεσα ζητήματα της γερμανικής ενοποίησης: «Φυσικά, πολλά ζητήματα που συνδέονται άρρηκτα με την ενοποίηση παραμένουν ανοιχτά. Αυτό όμως δεν είναι το βασικό ζήτημα, αλλά ποια στάση θα τηρήσουμε εμείς ως Γερμανοί στην Ευρώπη. Αυτές οι βάρκες της εγκατάστασης που θυμίζουν τα νέα σύνορα της Ευρώπης μας βοηθάνε να απαντήσουμε σε αυτό το ερώτημα. Πρόκειται για μια πολύ δυνατή κατάθεση, που μας επιτρέπει να τοποθετήσουμε τη δική μας ιστορία σε ένα ευρωπαϊκό, σε ένα διεθνές πλαίσιο.»

Η εγκατάσταση της Καλλιόπης Λεμού έχει εντυπωσιάσει τόσο πολύ την Ακαδημία Καλών Τεχνών του Βερολίνου, ώστε καταβάλλει αυτό το διάστημα προσπάθειες για να παραμείνει το έργο για πάντα στο Βερολίνο.

Παναγιώτης Κουπαράνης, Βερολίνο

Υπεύθ. σύνταξης: Βιβή Παπαναγιώτου

[Ηχητικό και οπτικό υλικό για το θέμα](#)

Έργο Ελληνίδας γλύπτριας στην Πύλη του Βραδεμβούργου (mp3)

Ημερομηνία 12.10.2009

Εκτύπωση [Εκτύπωση της σελίδας](#)

Μόνιμος σύνδεσμος <https://p.dw.com/p/K4hc>
